МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИТЯЧОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Миколаїв-2022

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Михальченко Наталія Вячеславівна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти освіти
Протокол від “29” серпня 2022 року № 1
Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти _____ Якименко С.І.
29 серпня 2022 р.

Анотація

Дисципліна «Актуальні проблеми дитячої психології» сприяє засвоєнню знань та відпрацюванню вмінь, навичок необхідних майбутнім вихователям. Програма дисципліни розкриває основні актуальні проблеми дитячої психології. Дисципліна сприяє формуванню професійних компетенцій магістра в області дитячої психології. Дисципліна спрямована на ознайомлення зі специфікою та особливостями пізнавального розвитку дитини.

Ключові слова: дитяча психологія, дошкільний вік, пізнавальний розвиток, концепції і напрями дитячої психології, розвиток, виховання.

Summary

The discipline "Actual problems of child psychology" contributes to the acquisition of knowledge and skills, skills needed by future educators. The program of the discipline reveals the main current problems of child psychology. The discipline contributes to the formation of professional competencies of the master in the field of child psychology. The course is aimed at getting acquainted with the specifics and features of the child's cognitive development.

Key words: child psychology, preschool age, cognitive development, concepts and directions of child psychology, development, education.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
012 Дошкільна освіта</td></tr>
<tr><td rowspan="5"></td><td rowspan="5">Спеціальність (професійне спрямування):
012 Дошкільна освіта</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td></td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Загальна кількість годин - 150</td><td rowspan="7">Освітній ступінь:
магістр</td><td>20</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>34</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>96</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3,2
самостійної роботи студента –5,6</td><td colspan="2">Вид контролю:
екзамен</td></tr>
</table>

Мова навчання - українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – загалом 150 год.: 54 год. – аудиторні заняття, 96 год. – самостійна робота (36%~64%)

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
012 Дошкільна освіта</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="4">Спеціальність (професійне спрямування):
012 Дошкільна освіта</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 150</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="8"></td><td rowspan="8">Освітній ступінь:
магістр</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>6</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>12</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>132</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
екзамен</td></tr>
</table>

Мова навчання - українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – загалом 150 год.: 18год. – аудиторні заняття, 132 год. – самостійна робота (12 %~88%)

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: набуття студентами знань про основні цілі, стратегії та принципи організації вивчення дитячої психології; форми, методи, прийоми і способи роботи зі студентами та готовності до застосування їх в практичній діяльності.

Завдання курсу: розвиток методичної компетентності студентів у галузі викладання дитячої психології; введення студентів у світ особливостей методики викладання дитячої психології; сприяння формуванню гармонійно розвиненої особистості; формування готовності майбутніх фахівців до організації взаємодії актуальних проблем дитячої психології з методикою їх викладання; ознайомлення студентів з позитивним досвідом використання знань з дитячої психології.

Передумови для вивчення дисципліни: педагогіка, загальна психологія, вікова психологія, дитяча психологія, педагогічна психологія.

Навчальна дисципліна складається з 5-х кредитів.

Програмні результати навчання:

1. ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом дошкільної загальної освіти.
2. ПРН 2. Знати вікові особливості дітей дошкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів.
3. ПРН 3. Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.
4. ПРН 4. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом дошкільної загальної освіти.
5. ПРН 5. Знати зміст нормативних документів, що реґламентують дошкільну освіту: Державного стандарту дошкільної освіти, навчальних програм предметів.
6. ПРН 6. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом дошкільної загальної освіти, під час розв’язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.
7. ПРН 7. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання дошкільників.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопредметні компетентності:

ЗК-1	*Загальнонавчальна.* Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.
ЗК-2	*Інформаційно-аналітична.* Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.
ЗК-3	*Дослідницько-праксеологічна.* Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно
ЗК-4	*Комунікативна.* Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб’єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та вреґулювання конфліктів
ЗК-5	*Громадянська компетентність.* Здатність активно, відповідально та ефективно

	реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.
ЗК-6	*Соціокультурна.* Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.
ЗК-7	*Міжособистісної взаємодії.* Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.
ЗК-8	*Рефлексивна.* Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підходові до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.
ЗК-9	*Інформаційно-комунікаційна.* Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

ІІ. Фахові:

ФК-1	*Дослідницька*. Здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі початкової та вищої освіти, а також підвищення професійної майстерності викладача, вчителя.
ФК-2	*Проектувальна*. Здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології з метою забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, студентів ЗВО, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.
ФК-3	*Організаційна*. Здатність організувати навчально-пізнавальну, виховну діяльність молодших школярів та студентів, організації їх самостійної, пошукової роботи, участь у роботі кафедри, в організації та проведенні семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розробленні навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності.
ФК-4	*Предметна*. Здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері освіти, спираючись на знання з дисциплін психолого-педагогічного циклу і методик навчання.
ФК-5	*Культурологічна*. Здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості, володіння культурою спілкування державною та однією з іноземних мов.
ФК-6	*Інформаційна*. Здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацьовувати різні види інформації.

ФК-7	*Продуктивна*. Здатність працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них.
ФК-8	*Автономізаційна*. Здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.

Тема 1. Предмет дитячої психології. Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології.

Тема 2. Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.

Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми.

Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.

Тема 4. Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні.

Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.

Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.

Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології.

Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку.

Тема 7. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання.

Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.

Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Розвиток немовляти.

Тема 9. Актуальні проблеми розвитку дітей раннього віку.

Тема 10 Актуальні проблеми розвитку дітей дошкільного віку.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	П	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1 . Методологічні засади дитячої психології.						
Тема 1. Предмет дитячої психології**.** Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології.	16	2	4	-	-	8
Тема 2. Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.	14	2	2	-	-	12
Усього:	**30**	**4**	**6**	**-**	**-**	**20**
Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми						
Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.	16	2	4	-	-	8
Тема 4. Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої	14	2	2			12

психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні						
Усього:	**30**	**4**	**6**	**-**	**-**	**20**
Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.						
Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.	30	2	8	-	-	20
Усього:	**30**	**2**	**8**	**-**	**-**	**20**
Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології						
Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	16	2	4			8
Тема 7. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання.	14	2	2			12
КРЕДИТ 4.Усього:	**30**	**4**	**6**	**-**	**-**	**20**
Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.						
Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Розвиток немовляти.	10	2	2			6
Тема 9. Актуальні проблеми розвитку дітей раннього віку.	10	2	2			6
Тема 10. Актуальні проблеми розвитку дітей дошкільного віку.	10	2	4			4
КРЕДИТ 5. Усього:	**30**	**6**	**8**	**-**	**-**	**16**
Усього годин:	**150**	**20**	**34**	**-**	**-**	**96**

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	П	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1 . Методологічні засади дитячої психології.						
Тема 1. Предмет дитячої психології**.** Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології.	15	1	1	-	-	13
Тема 2. Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.	15	1	1	-	-	13
Усього:	**30**	**2**	**2**	**-**	**-**	**26**
Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми						
Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху	15	1	1	-	-	13

Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.						
Тема 4. Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні	15		1			14
Усього:	**30**	**1**	**2**	**-**	**-**	**27**
Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.						
Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.	30	1	2	-	-	27
Усього:	**30**	**1**	**2**	**-**	**-**	**27**
Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології						
Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	15	1	1			13
Тема 7. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання.	15		1			14
КРЕДИТ 4.Усього:	**30**	**1**	**2**	**-**	**-**	**27**
Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.						
Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Розвиток немовляти.	10	1	2			7
Тема 9. Актуальні проблеми розвитку дітей раннього віку.	10		1			9
Тема 10. Актуальні проблеми розвитку дітей дошкільного віку.	10		1			9
КРЕДИТ 5. Усього:	**30**	**1**	**4**	**-**	**-**	**25**
Усього годин:	**150**	**6**	**12**	**-**	**-**	**132**

5. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.**	
	Тема 1. Предмет дитячої психології. Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології.	2
	Тема 2. Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.	2
2.	**Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми**	
	Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.	2
	Тема 4. Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX	2

	– на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні	
3.	**Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.**	
	Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології**.**	2
4.	**Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології.**	
	Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	2
	Тема 7. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання.	2
5.	**Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.**	
	Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Розвиток немовляти.	2
	Тема 9. Актуальні проблеми розвитку дітей раннього віку.	2
	Тема 10. Актуальні проблеми розвитку дітей дошкільного віку.	2
	Разом:	**20**

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.**	
	Тема 1. Предмет дитячої психології. Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології.	1
	Тема 2. Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.	1
2.	**Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми**	
	Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.	1
	Тема 4. Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні	
3.	**Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.**	
	Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.	1
4.	**Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології.**	
	Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	1
	Тема 7. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання.	
5.	**Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.**	
	Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Розвиток немовляти.	1
	Тема 9. Актуальні проблеми розвитку дітей раннього віку.	
	Тема 10. Актуальні проблеми розвитку дітей дошкільного віку.	
	Разом:	**6**

6. Теми практичних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.	
1	Тема 1. Основні методи дитячої психології.	2
2	Тема 2. Допоміжні методи дитячої психології.	2
3	Тема 3. Місце дитячої психології в системі психологічних наук.	2
	Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми	
4	**Тема 4.** Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.	2
5	**Тема 5.** Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття.	2
6	**Тема 6.** Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні (аналіз наукових фахових журналів, авторефератів, дисертацій)	2
	Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.	
7	Тема 7. Актуальні напрями дитячої психології.	2
8	Тема 8. Актуальні концепції дитячої психології. Теорія соціального научіння. Теорія Р.Сірса Концепція конвергенції двох факторів розвитку дитини (Вільям Штерн) Когнітивно-генетична теорія (Ж.Піаже), Анрі Валлон). Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка.	2
9	Тема 9. Актуальні теорії дитячої психології. Теорія трьох ступенів розвитку дитини (Карл Бюлер) Теорія розвитку вищих психічних функцій (Л.Виготський) Теорія поетапного формування розумових дій (Петро Гальперін)	2
10	Тема 10. Актуальні теорії дитячої психології. Теорія ігрової діяльності та її впливу на психічний розвиток дитини (Дмитро Ельконін). Періодизація вікового розвитку . Аналіз сучасних підходів до періодизації особистості.	2
	Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології	
11	**Тема 11.** Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку. Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	2
12	**Тема 12.** Загальні закономірності розвитку особистості.	2
13	**Тема 13.** Показники порушення психічного і особистісного розвитку дитини.	2
14	**Тема 14.** Психологічний портрет зрілої особистості.	2
15	**Тема 15.** Провідна роль навчання і виховання у психічному розвитку дитини.	2
	Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.	
16	**Тема 16. Особливості пренатального розвитку.**	2
17	**Тема 17. Сімя в очікуванні дитини.** Актуальні проблеми з проблеми (аналіз наукових журналів, авторефератів, дисертацій)	2
	Разом:	**34**

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.	
1	**Тема 1. Основні методи дитячої психології.**	1
2	**Тема 2. Допоміжні методи дитячої психології.**	1
	Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми	
3	**Тема 3.** Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва.	1
4	**Тема 4.** Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття.	1
	Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології	
5	**Тема 5.** Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку. Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку .	2
6	**Тема 6.** Показники порушення психічного і особистісного розвитку дитини.	2
	Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.	
7	Тема 7. Актуальні проблеми раннього віку.	2
8	Тема 8. Особливості пізнавального розвитку дітей раннього віку Актуальні проблеми дошкільного віку.	**2**
	Разом:	**12**

7. Самостійна робота
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.**	20
	Тема 1. Предмет дитячої психології**.** Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології. **Тема 2.** Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук. **Самостійна робота № 1. <u>Реферат.</u>**	
2.	**Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми**	20
	Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва. **Тема 4.** Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні	

	Самостійна робота № 2. **<u>Презентація-проект на тему</u>: «Актуальні проблеми дитячої психології»**	
3.	**Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.**	20
	Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології. **Самостійна робота № 3.** Розробка тестів.	
4.	**Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології.**	20
	Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку . **Тема 7.** Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання. **Самостійна робота № 4.** **Індивідуальне науково-дослідне завдання (на вибір):** 1.Підготовка тез доповідей та участь у конференції 2. Підготовка наукової статті 3. Участь у конкурсі наукових робіт	
5.	**Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.**	16
	Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Особливості розвитку новонародженого. **Самостійна робота № 5.** Творче есе: «Психологічний портрет особистості». Словник (по 5 термінологічних слів до кожного кредиту). Конспект першоджерела	
	Разом:	**96**

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Кредит 1. Методологічні засади дитячої психології.**	26
	Тема 1. Предмет дитячої психології**.** Методи дитячої психології. Методологічні засади дитячої психології. **Тема 2.** Структура, функції і завдання дитячої психології. Місце дитячої психології в системі психологічних наук. **Самостійна робота № 1. <u>Реферат.</u>**	
2.	**Кредит 2. Виникнення і розвиток дитячої психології: актуальні проблеми**	27
	Тема 3. Зародження знань з дитячої психології у давньому світі. Ідеї дитячої психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї розвитку дитячої психології в епоху Просвітництва. **Тема 4.** Становлення дитячої психології у XIX – на початку XX століття. Тенденції розвитку дитячої психології у другій половині XX – на початку XXI століття. Виникнення і розвиток дитячої психології в Україні **Самостійна робота № 2.** **<u>Презентація-проект на тему</u>: «Актуальні проблеми дитячої психології»**	
3.	**Кредит 3. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.**	27
	Тема 5. Актуальні напрями, концепції, теорії дитячої психології.	

	Самостійна робота № 3. Розробка тестів.	
4.	**Кредит 4. Теоретичні основи актуальних проблем дитячої психології.**	27
	Тема 6. Психічний і особистісний розвиток дитини. Періодизація розвитку. Умови психічного розвитку Суперечності розвитку. Детермінанти психічного розвитку . **Тема 7.** Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання. **Самостійна робота № 4.** **Індивідуальне науково-дослідне завдання (на вибір):** 1.Підготовка тез доповідей та участь у конференції 2. Підготовка наукової статті 3. Участь у конкурсі наукових робіт	
5.	**Кредит 5. Загальні закономірності розвитку особистості дитини: актуальні проблеми.**	25
	Тема 8. Особливості пренатального розвитку. Особливості розвитку новонародженого. **Самостійна робота № 5.** Творче есе: «Психологічний портрет особистості». Словник (по 5 термінологічних слів до кожного кредиту). Конспект першоджерела	
	Разом:	**132**

8. Індивідуальне завдання

Підготовка наукової статті або презентації з актуальних проблем дитячої психології.

Напрями досліджень:

1. Основні теорії психічного розвитку дитини.
2. Біогенетичні підходи до дослідження психіки.
3. Психоаналітичні теорії дитячого розвитку.
4. Динамічна концепція сексуального розвитку З.Фройда.
5. Епігенетична теорія розвитку особистості Е.Еріксона.
6. Криза ідентичності за Е.Еріксоним.
7. Теорія соціального научіння. Теорія Р.Сірса.
8. Когнітивний підхід (Вчення Жана Піаже).
9. Концепція діалектичного характеру розвитку Г.С.Костюка.
10. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л.С.Виготського.
11. Новоутворення. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Криза.
12. Періодизація вікового розвитку Д.Б.Ельконіна.
13. Психічний розвиток і навчання.
14. Основні підходи до проблеми співвідношення навчання та розвитку.
15. Проблема співвідношення навчання і розвитку в роботах Л.С.Виготського. Зона найближчого розвитку.
16. Основні напрями психічного розвитку дітей у навчально-виховному процесі.
17. Психологія немовля чого періоду.
18. Новонародженість. Загальна характеристика.
19. Новоутворення немовля чого періоду.

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох етапів:

1 етап – підготовка завдання

2 етап – захист науково-дослідного завдання

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів грамотно і послідовно створювати презентацію, науково обгрунтувати основні ідеї і положення дитячої психології.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

1) науковість;
2) обгрунтованість;
3) змістовність.

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B C	80-89 65-79	4 (добре)	4/добре/ зараховано
D E	55-64 50-54	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
FX F*	35-49 1-34	2 (незадовільно) 2 (незадовільно)	Не зараховано Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, якщо: мають глибокі і повні знання з дисципліни; вільно використовують термінологічний апарат; на високому рівні володіють вміннями й навичками; здатні до розв’язання теоретико-практичних завдань; володіють вміннями наукового аналізу та синтезу при дослідженні особливостей особистості; творчо підходять до їх інтерпретації та демонструють самостійність і оригінальність суджень; вміють визначати та зіставляти провідні положення наукових праць з педагогіки; чітко формулюють власну думку та переконливо аргументувати її, в тому числі в дискусії; виявляють високий рівень мовленнєвої культури; припускаються кількох несуттєвих помилок, які швидко і самостійно виправляють.

Студенту виставляється дуже добре, якщо мають добрі знання з дисципліни; виявляють розуміння основних понять; на достатньому рівні володіють вміннями й навичками цілісного підходу до організації; здатні до розв’язання теоретико-практичних завдань; вміють добирати докази на підтвердження власних думок; демонструють добрий

рівень мовленнєвої культури; припускаються певної кількості суттєвих помилок, які самостійно виправляють.

Студенту виставляється добре, якщо мають добрі знання з дисципліни; виявляють розуміння основних понять; на достатньому рівні володіють вміннями й навичками цілісного підходу до організації; здатні до розв'язання теоретико-практичних завдань; вміють добирати докази на підтвердження власних думок; демонструють добрий рівень мовленнєвої культури; припускаються певної кількості суттєвих помилок, які самостійно виправляють.

Студенту виставляється достатньо, якщо мають задовільний рівень знань з дисципліни; виявляють розуміння окремих понять; під керівництвом викладача аналізують і наводять приклади з них; здатні за зразком розв'язувати теоретико-практичні завдання; вміють добирати докази на підтвердження власних думок, використовувати словниково-довідкову літературу; демонструють задовільний рівень мовленнєвої культури; припускаються значної кількості помилок, які виправляють під керівництвом викладача.

Студенту виставляється мінімальний задовільно, якщо частково та поверхово відтворюють навчальний матеріал, називаючи окремі факти; виявляють нерозуміння, розв'язання завдань теоретико-практичних завдань; демонструють вкрай низький рівень мовленнєвої культури; припускаються великої кількості помилок та є здатними виправити їх із допомогою викладача.

Оцінка *за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від до 250-500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 5 кредитів.

Поточне тестування та самостійна робота								Контрольна робота	Накопичувальні бали/ Сума
Кредит 1		Кредит 2		Кредит 3	Кредит 4		Кредит 5	20	480/20
50	50	50	50	100	50	50	80		

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної роботи (реферати, есе, творчі завдання, термінологічний словник), контрольні роботи, поточне опитування, тестування, перевірка лекційних зошитів, перевірка зошитів з практичних робіт.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

11. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) словесні: метод пояснення, метод розповіді, метод лекції, метод бесіди (вступної бесіди, бесіди-повідомлення, бесіди-повторення, контрольної бесіди, репродуктивної бесіди, евристичної бесіди, катехізисної бесіди);

2) наочні методи навчання: метод ілюстрування, метод демонстрування, самостійне спостереження;

3) практичні методи навчання: вправи, практичні роботи, дослідні роботи.

2. Методи стимулювання навчальної діяльності студентів: метод навчальної дискусії, метод забезпечення успіху в навчанні, метод пізнавальних ігор, метод створення ситуації

інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, метод створення ситуації новизни навчального матеріалу.

3. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні.

12. Рекомендована література

Базова

1. Кузьмінський А І. Педагогіка вищої школи: навч. Посібник. – К.: Знання, 2011. - 486с.
2. Фіцула М.М. Педагогіка: навч.посіб. – К.: Академвидав,2009. – 560с.
3. Власова О.І. Основи психології та педагогіки: підручник. – К.: Знання, 2011. – 333с.
4. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. - К.: Просвіта, 2001.- 416с.
5. Заброцький М.М. Основи вікової психології: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. - 112с.
6. Крайг Г. Психология развития. - СПб.: Питер, 2002. - 992с.
7. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій):Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 128с.
8. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 360 с.

Допоміжна

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.. 2: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади: Навч.-метод. Видання. – К.: Либідь, 2003. – 344с.
2. Вікова психологія / За ред. Г.С.Костюка. – К.,1976.
3. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. - К.: Просвіта, 2001.- 416с.
4. Возрастная и педагогическая психология. Учеб. пособие для студентов пед.институтов. // Под ред. проф. А.В.Петровского. М.: Просвещение, 1973. - 288с.
5. Давыдов В.В., Зинченко В.П. Принцип развития в психологи. // Вопросы философии, 1981. - №12. - С. 32-36.
6. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С. Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
7. Костюк Г.С.Психологія: Підручник для пед-х вузів. - К.:Радянська школа, 1968. - 571 с.
8. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій):Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 128с.
9. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – 2-е узд. – М.: Политиздат, 1977. - 304 с.
10. Люблинская А.А. Детская психология. Учебное пособие для студентов педагогических ин-тов. М., Просвещение, 1971.- 415с.
11. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. - 3-є вид. – К.: Вища школа, 2004. - 487 с.
12. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. - СПб.: Питер, 2003. - 592с.
13. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. - СПб.: Питер, 2003. – 592 с.
14. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник.. – 2-е вид., перероблене та доповнене. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
15. Мухина В.С. Детская психология. - М.:ООО Апрель Пресс, ЗАО Изд-во ЭКСМО – Пресс, 1999. - 352с.
16. Обухова Л.Ф. Возрастная психология. - М., 1996. - 394с.

17. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
18. Основи практичної психології / В.Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелєва та ін.: Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 536 с.
19. Основи психології: Підручник // За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К.: Либідь, 1997. - 632 с.
20. Осорина М.В. Секретный мир детей в пространстве мира взрослых. - СПб.: Издательство «Питер», 2000. - 288с.
21. Подоляк Л. Основи вікової психології / Психологічний інструментарій. – Київ: Плавник, 2006. – 112с.
22. Психология развития / Сост. и общая редакция: авторский коллектив сотрудников кафедры психологии развития и дифференциальной психологии СПбГУ. - СПб: Питер, 2001. - 512 с.
23. Психология развития: Хрестоматия. / Гл. ред. Е.Строганова. - СПб.: Питер, 2001. - 504 с.
24. Психология самосознания: Хрестоматия. / Гл. ред. Д.Я. Райгородский. - Самара, 2003. - 671 с.
25. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова - 3-є вид., стереотип.-К.: Либідь, 2001.- 560 с.
26. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - СПб.: Питер, 2003. - 720с.
27. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. - К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 2003. - 328с.
28. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии / Под ред. И.И. Ильясова. - М.: МГУ, 1981. - 464с.
29. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. - К.: Професіонал, 2004. - 304 с.

13. Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.com/17370324/pedagogika/osnovi_simeynogo_vihovannya
2. stud.com.ua/46506/pedagogika/zmist_simeynogo_vihovannya
3. www.kspu.kr.ua/.../3834-tradytsiyi-simeynoho-vykhovannya-ditey-u-konteksti-idey
4. dnz37.klasna.com/uk/site/rozdumi-pro-simeine-vikho.html